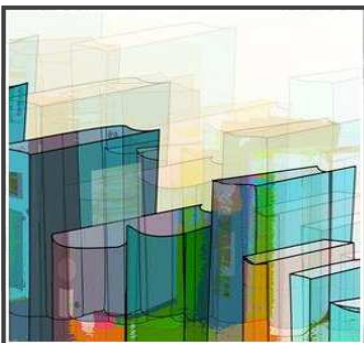

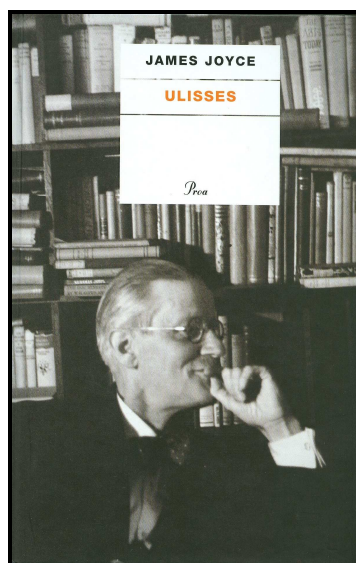

CLUB DE LECTURA

James Joyce

Ulisses

Abril - Maig - Juny 2017

Amb el suport de la Diputació de Girona

BIBLIOTECA FAGES DE CLIMENT

FIGUERES

CULTURA

FIGUERES

Autor:

James Joyce
(Dublín, 1882 - Zuric, 1941)

Nascut en el si d'una família d'arrelada tradició catòlica, va estudiar en un col·legi de jesuïtes i el 1898 es va matricular a la National University de Dublín. Aquesta formació, li va inculcar un esperit rigorós i metòdic que es reflecteix en les seves composicions literàries.

El 1904 es va casar, i durant la Primera Guerra Mundial va viure pobrament amb la seva dona i els seus dos fills a Zuric i Locarno. El 1907 va publicar el volum de poemes *Música de cambra* i el 1912 va tornar al seu país per publicar una sèrie de quinze relats curts dedicats a la gent de Dublín, *Dublinesos* (1914).

La novel·la *Retrat de l'artista adolescent*, que es va començar a publicar el 1914 per episodis i va aparèixer dos anys després en forma de llibre a Nova York, el va donar a conèixer al gran públic.

La consagració literària li va arribar el 1922 amb la publicació de la seva obra mestra: *Ulisses*, novel·la experimental on va intentar que cadascun dels seus episodis destaqués per la seva pròpia tècnica literària.

El 1923 va emprendre *Finnegan's wake*, de la qual va publicar extractes durant molts anys, aconseguint la seva forma definitiva al 1939. En ella, l'aspiració literària d'«estil propi» es porta a l'extrem, amalgamant

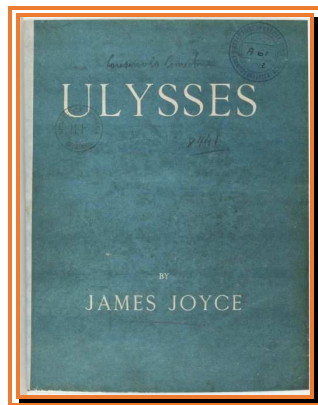
elements de fins a seixanta idiomes diferents, vocables insòlits i formes sintàctiques completament noves.

Durant la Segona Guerra Mundial es va traslladar de nou a Zuric, on va morir ja gairebé completament cec.

Les innovacions narratives de Joyce, així com la tècnica mitjançant la qual desintegra el llenguatge convencional i el dobla d'un altre completament personal, a més de la dimensió profundament humana que recorre tota la seva obra, el converteixen en un dels novel·listes més influents i renovadors del segle XX.

Extret de: <http://www.biografiasyvidas.com/biografia/j/joyce.htm>

Obra:

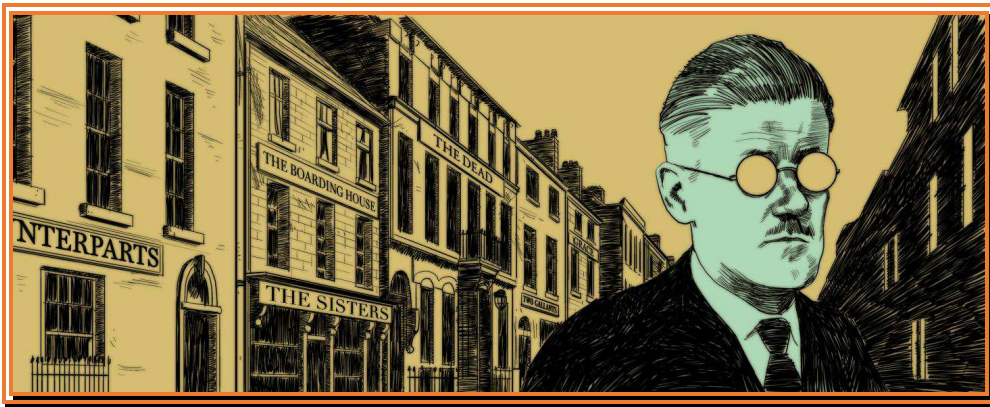
Títol original: *Ulysses* (Shakespeare and Company, 1921)

Ulysses

El 2 de febrer de 1922, quarantè aniversari de Joyce, es va publicar a París *Ulysses*; una de les obres més representatives del s. XX i tot un esdeveniment literari.

Ulysses és la descripció d'un sol dia, el dijous **16 de juny de 1904**; un dia de les vides barrejades i separades de nombroses persones que deambulen, viatgen, s'asseuen, xerren, somien, beuen i executen diversos

actes fisiològics i filosòfics, importants i intranscendents, durant aquest únic dia i les primeres hores de la matinada següent a Dublín. La novel·la consta d'una sèrie d'escenes construïdes al voltant de tres personatges principals, dels quals qui predomina és Leopold Bloom (o Poldy), un modest agent publicitari d'origen judeohongarès. Els altres personatges importants són Stephen Dedalus, que Joyce ha descrit a *Retrat de l'artista adolescent* (1916) i Marion o Molly Bloom, dona de Bloom. Si Leopold Bloom és la figura central, Stephen i Molly són els laterals d'aquest tríptic: el llibre comença amb Stephen i acaba amb Molly.

Leopold Bloom

A l'hora de compondre la figura de Leopold Bloom, la idea de Joyce era col·locar entre els endèmics irlandesos del seu Dublín natal algú que fos irlandès, exiliat i ovella negra alhora, com el mateix Joyce, autoexiliat que va definir Irlanda com “la truja vella que es menja els seus porcells”. Així, elaborà el pla racional d'escollir el tipus de jueu errant com a protagonista de la seva novel·la en una ciutat ancorada en el passat, Dublín. El poble jueu, exiliat perpètuament, errant, foraster, amb tradicions pròpies i influències importants, sobreviu enmig d'altres pobles i altres llengües al llarg de la història.

Bloomsday

Per què Joyce va triar el **16 de juny de 1904**? Per commemorar la primera vegada que sortí amb Nora Barnacle, la seva futura i inseparable muller. Aquesta data serà celebrada pels joyceans amb el nom de **Bloomsday**, dia de Bloom, fent referència al cognom del protagonista de l'obra, Leopold Bloom i, alhora, fent paròdia del Doomsday, dia del judici final. Fins i tot, hi ha qui en aquesta data ho celebra imitant l'esmorzar del Sr. Bloom: un ronyó de porc fregit, te i torrades.

Enciclopèdia d'estils

En els divuit capítols ben diferenciats de l'*Ulysses* hi predomina un estil diferent, però es pot destacar una veu peculiar: la paraula interior (o monòleg interior) d'alguns dels personatges, la deriva de la inevitable fluència lingüística pròpia de qualsevol ment. L'últim capítol del llibre és un increïble monòleg interior de Molly Bloom abans d'adormir-se; cinquanta pàgines ininterrompudes, sense punts ni comes, de vagareig mental.

Ulysses és un immens laberint de referències, símbols i veus, que en la brevetat d'un sol dia destil·len vint segles de cultura. Joyce té la intenció de construir una obra sistemàtica, enciclopèdica i interpretable a diversos nivells; explotant els recursos musicals del llenguatge, parodiant estils diferents, jugant còmicament amb el ridícul d'una ment qualsevol descoberta en les seves petites mesquineses i trivialitats, forjant la llengua anglesa fins a uns límits insospitables.

Revolució lingüística

El paper protagonista de l'obra és assumit, no per un heroi o un personatge interessant, sinó per un home qualsevol, que ens mostra que l'home és un animal parlant, un ésser fet de llenguatge; llenguatge que no ha creat sinó que ha heretat. Aquesta consciència lingüística de l'home s'expressa en *Ulysses* d'una manera clara: la nostra ment, malgrat les pretensions de sublimitat i objectivitat formal, salta de paraula en paraula. Aquest va ser un dels motius amb què es va acusar l'obra d'immoral i es va censurar: no es volia reconèixer que la ment humana, segons el puritanisme anglosaxó, fos com la del Sr. Bloom, saltant d'acudit en acudit i d'indecència en indecència. Fins al 1933 no es va poder publicar als EUA i al Regne Unit, fins al 1936.

En *Ulysses* el llenguatge no només reflecteix els personatges principals, com quan l'estil creix amb l'excitació sexual de Gerty McDowell; sinó també en el moment del dia o de la nit, com quan a darreres hores de la tarda en el número 7 d'Eccles Street, la llengua anglesa sembla tan gastada com el mateix dia i només produeix clixés. Joyce també va aprendre a fer que el llenguatge reflectís aspectes del lloc on transcorria l'acció, com quan a la carnisseria, el pensament de Bloom es va nodrint inconscientment de metàfores relacionades amb la carn, encara que pensés en coses molt diferents.

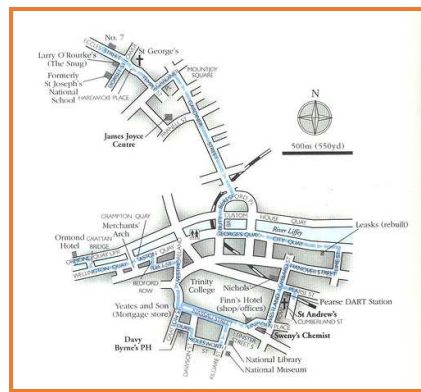
Dublín

Joyce escriurà la seva obra mestra enmig de successives mudances per l'Europa continental, però d'alguna manera mai no abandonarà Dublín; reinventant-lo per als dublinesos i per al món sencer, ocupant-se de totes les veus, de tots els carrers, de tots els noms durant un dia que és la vida de tots els homes. La torre Martello, la platja de Sandymount, Eccles street 7, la riba del Liffey, el cementiri, el pub, la Biblioteca Nacional d'Irlanda (Kildare street, 6) seran alguns dels indrets de Dublín recreats per Joyce a la seva novel·la, i eleva la ciutat a una complexitat literària innovadora, com a obra oberta a totes les dimensions de l'humà.

Equívoc

Ulysses és una estructura sòlida i esplèndida, però una mica massa sobreestimada i sobreinterpretada per alguns crítics. Per exemple, hi ha la tendència a veure en les quotidianes i avorrides passejades de Bloom una paròdia fidel a l'*Odissea* d'Homer. Evidentment, en les passejades de Bloom hi ha un ressò homèric vague i general, tal com suggereix el títol de l'obra, fins i tot, els personatges i els capítols de la novel·la podrien tenir correspondències homèriques, però més enllà d'aquest rerefons, establir més paral·lelismes amb l'*Odissea* pot desvirtuar la lectura de l'obra més famosa de Joyce. També es poden trobar taules de correspondència dels capítols amb les parts del cos humà, les arts, els colors, els símbols, etc.

Detall

Vladímir Nabokov, en les seves lliçons sobre *Ulysses*, va descobrir un personatge misteriós, camallarg i desmanegat amb un impermeable McIntosh que apareixia diverses vegades a la novel·la, sense parlar ni fer res en concret: el mateix Joyce (com Velázquez a *Las Meninas* o, més tard, Alfred Hitchcock en moltes de les seves pel·lícules), el creador, surt en l'obra creada.

Extret de: http://www.bibliotequesdegirona.cat/imatges/carrega/guies_pdf/ulysses.pdf

